

Obsah

Slovo úvodem	7
1 Charakteristika panovačného dítěte a jeho projevy v rodině a škole	11
1.1 Projevy panovačnosti v rodině	17
1.2 Projevy panovačnosti v mateřské škole	17
1.3 Projevy panovačnosti v základní škole	18
2 Projevy panovačnosti v různých souvislostech	21
2.1 Panovačnost jako osobnostní rys	21
2.2 Panovačnost a temperament	22
2.3 Panovačnost jako dimenze odvahy	23
2.4 Panovačnost jako nedostatek sociálních kompetencí	24
2.5 Panovačnost jako situační chování (reakce na ohrožení, frustraci)	24
2.6 Panovačnost jako copingová strategie	25
3 Panovačnost v kontextu výchovného působení	27
3.1 Panovačnost dítěte a výchovná slepota rodičů	27
3.2 Panovačnost jako potvrzování funkčnosti chování	29
3.3 Panovačnost způsobená zvýšenou mírou impulzivity	31
4 Panovačnost u dětí jako součást konkrétní diagnózy	39
4.1 Poruchy autistického spektra	39
4.2 ADHD	41
4.3 Opoziční vzdor	43
4.4 Mentální postižení	44
4.5 Zdravotní postižení a chronické nemoci	45
4.6 Děti s poruchou rané citové vazby (attachmentu)	45
4.7 Psychiatrické diagnózy	46
5 Další perspektivy vnímání panovačnosti dítěte	49
5.1 Význam sociálního vnímání v hodnocení panovačnosti	49
5.2 Základní mezníky ve vývoji panovačnosti dítěte	51

6	Panovačné dítě v rodině	53
6.1	Vhodné výchovné styly a tvorba bezpečného prostředí	53
6.2	Efektivní komunikační strategie	58
6.3	Doporučené výchovné postupy pro zvládání záchvatů vzteku u panovačných dětí	69
6.4	Terapie pevným objetím a jeho využití v rodině při výchově panovačného dítěte	77
6.5	Využití vybraných terapeutických prvků v rodinné výchově	81
6.6	Hry pro osobnostní rozvoj při výchově panovačných a vzdorovitých dětí v rodině	86
6.7	Relaxační a dechová cvičení – podpora pro všechny členy rodiny	90
7	Panovačné dítě ve škole	101
7.1	Výzkumné šetření	101
7.2	Pedagogické poradenství a intervence jako součást komplexní péče o žáka s panovačným chováním	105
7.3	Význam spolupráce pedagogických pracovníků se školním poradenským pracovištěm a dalšími externími odborníky	115
7.4	Individuální přístup pedagogických pracovníků k žákovi jako klíčový faktor při řešení obtíží v chování – projevů panovačnosti	118
7.5	Třídnické hodiny jako prostor pro sdílení a navázání individuálních vztahů se žákem s panovačnými projevy i s celou sociální skupinou	125
7.6	Návrh her/aktivit pro efektivní náplň třídnických hodin	127
7.7	Možnosti řešení vážných výchovných situací ve škole se zaměřením na specifika panovačného dítěte	151
8	Názory odborníků z různých profesních oblastí na problematiku panovačnosti dětí	159
	Slovo závěrem	167
	Summary	169
	Literatura	171
	Přílohy	177